

Politechnika Warszawska
Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych

Automatyczna kategoryzacja tematyczna tekstów przy użyciu metryk w przestrzeni ciągów znaków

Natalia Potocka
Warszawa, 25.01.2016

Celem pracy jest zbadanie wpływu doboru odległości na przestrzeni napisów na jakość automatycznej kategoryzacji tematycznej tekstów.

Celem pracy jest zbadanie wpływu doboru odległości na przestrzeni napisów na jakość automatycznej kategoryzacji tematycznej tekstów.

Problemy:

- duże wymiary danych ($1\,075\,568 \times 2\,806\,765$),
- dane bardzo rzadkie (ponad 99,99%),
- duża złożoność obliczeniowa i pamięciowa.

Celem pracy jest zbadanie wpływu doboru odległości na przestrzeni napisów na jakość automatycznej kategoryzacji tematycznej tekstów.

Problemy:

- duże wymiary danych ($1\,075\,568 \times 2\,806\,765$),
- dane bardzo rzadkie (ponad 99,99%),
- duża złożoność obliczeniowa i pamięciowa.

Grupujemy słowa przy użyciu *stemmingu* oraz *odległości na przestrzeni ciągów znaków*.

TABLICA : Przykładowe skupienia uzyskane przy pomocy *stemmingu*.

działalność	niemiecki	odkryty	okres	postać
działalność	niemiecki	odkryta	okres	postaci
działalności	niemieckiej	odkryte	okresu	postacie
działalnością	niemieckiego	odkryty	okresach	postać
działalnościach	niemieckich	odkrytych	okresem	postacią
działalnościami	niemieckim	odkrytym	okresy	postaciami
	niemiecką	odkrytą	okresów	postaciach
	niemiecka	odkrytego	okresami	postaciom
	niemieccy	odkrytej	okresom	postał
	niemieckimi	odkrytymi		postała
	niemiecku	nieodkrytych		postania
	niemieckiemu	nieodkryte		postało
	nieniemieckich	odkrytemu		postały
	nieniemieckiej	odkryci		postaniu

DEFINICJA

Odległością Levenshteina [2] nazywamy:

$$d_{lv}(s, t) = \begin{cases} 0, & \text{gdy } s = t = \varepsilon, \\ \min\{ \\ \quad d_{lv}(s, t_{1:|t|-1}) + 1, \\ \quad d_{lv}(s_{1:|s|-1}, t) + 1, \\ \quad d_{lv}(s_{1:|s|-1}, t_{1:|t|-1}) + \\ \quad \quad \delta(s_{|s|}, t_{|t|}) \\ \}, & \text{w przeciwnym przypadku,} \end{cases}$$

gdzie s, t to napisy, ε to napis pusty, a $\delta(s_i, t_j) = 0$, gdy $s_i = t_j$ i 1 w przeciwnym przypadku.

Zaproponowano trzy algorytmy opierające się na wybranych odległościach:

- 1 dołączenie do skupień słów jeszcze nie pogrupowanych,
- 2 dołączenie do skupień zawierających pięć i więcej elementów, podzbiorów o mniejszej liczności,
- 3 zastosowanie najpierw punktu 1, a następnie punktu 2.

Zaproponowano trzy algorytmy opierające się na wybranych odległościach:

- 1 dołączenie do skupień słów jeszcze nie pogrupowanych,
- 2 dołączenie do skupień zawierających pięć i więcej elementów, podzbiorów o mniejszej liczności,
- 3 zastosowanie najpierw punktu 1, a następnie punktu 2.

W ten sposób otrzymano 16 różnych reprezentacji tekstów.

ALGORYTM k -ŚREDNICH

W metodzie k -średnich minimalizujemy

$$\sum_i d(\mathbf{x}_i, \mathbf{m}_{C(i)}),$$

gdzie $\mathbf{x}_i$ to wektor cech, $C(i) \in \{1, \dots, k\}$ to identyfikator skupienia, $\mathbf{m}_1, \dots, \mathbf{m}_k$ to środek skupienia ($\mathbf{m}_l = \frac{1}{n_l} \sum_{C(i)=l} \mathbf{x}_i$, gdzie n_l to liczność l -tego skupienia), a d to odległość Euklidesowa.

ALGORYTM k -ŚREDNICH

W metodzie k -średnich minimalizujemy

$$\sum_i d(\mathbf{x}_i, \mathbf{m}_{C(i)}),$$

gdzie $\mathbf{x}_i$ to wektor cech, $C(i) \in \{1, \dots, k\}$ to identyfikator skupienia, $\mathbf{m}_1, \dots, \mathbf{m}_k$ to środek skupienia ($\mathbf{m}_l = \frac{1}{n_l} \sum_{C(i)=l} \mathbf{x}_i$, gdzie n_l to liczność l -tego skupienia), a d to odległość Euklidesowa.

W metodach najszybszego spadku [1]

$$\mathbf{m}_l^{(t+1)} = \mathbf{m}_l^{(t)} + \begin{cases} \frac{1}{n_l}(\mathbf{x}_i - \mathbf{m}_l^{(t)}), & \text{gdy } l = C(i), \\ 0, & \text{wpp.} \end{cases} \quad (1)$$

- Użycie odległości na przestrzeni ciągów znaków ma pozytywny wpływ na kategoryzację tematyczną tekstów.
- Dla dwóch odległości zaobserwowano lepsze wyniki niż w przypadku pozostałych.
- Najlepsze rezultaty zostały otrzymane przy użyciu algorytmu 3.

- [1] Léon Bottou and Yoshua Bengio. Convergence properties of the k-means algorithms. In *Advances in Neural Information Processing Systems* 7, pages 585–592. MIT Press, 1995.
- [2] Vladimir Levenshtein. Binary codes capable of correcting spurious insertions and deletions of ones. *Problems of Information Transmission*, 1:8–17, 1965.